
Euroopa Liidu kohtuasjade kokkuvõte mai 2018

Kohtuasjad, kus Eesti on esitanud seisukoha:

- **C-207/16**: Ministerio Fiscal (kohtujuristi ettepanek – sideandmetele juurdepääs)
- **C-426/16**: Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen (eelotsus – usuvabadus, loomade rituaalne tapmine)

Olulisemad EL Kohtu lahendid:

- **C-82/16**: K.A. jt (eelotsus – sisenemise keeld, EL kodaniku sugulased)
- **C-147/16**: Karel de Grote (eelotsus – tarbijakaitse, haridusasutus)
- **C-647/16**: Hassan (eelotsus – vastutus rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest)
- **C-537/17**: Wegener (eelotsus – hüvitis lennu pikaajalise hilinemise eest)
- **C-335/17**: Valcheva (eelotsus – suhtlusõigus vanavanematega)

Kohtuasjad, kus Eesti on esitanud seisukoha:

C-207/16: Ministerio Fiscal (kohtujuristi ettepanek – sideandmetele juurdepääs)

Kohtujuristi ettepanek, 3. mail 2018

Hispaania politsei uuris kuritegu, kus isikult oli röövitud rahakott ja mobiiltelefon. Kuriteo uurimiseks taotles politsei mobiilsideoperaatoritelt infot telefoninumbrate kohta, mis aktiveeriti röövitud telefonis, ning infot nende telefoninumbrate omanike või kasutajate isikuandmete kohta. Taotlus tehti piiratud ajavahemiku kohta – 10 päeva pärast röövi toimumist.

Hispaania kohus kahtles, kas selline taotlus on lubatud, kuna Euroopa Kohus otsustas kohtuasjades C-203/15 ja C-698/15 Tele2 Rootsi ja Watson¹, et põhiõiguste hartaga ei ole kooskõlas olukord, mille kohaselt liikmesriik nõuab kõiki isikuid puudutavate kõikide sideseansside andmete säilitamist, vaid säilitamise kohustus peaks olema piiritletud kas teatud liiki seadmete, teatud isikute valimi vm osas. Samuti rõhutas kohus, et andmete kasutamine peab olema rangelt proportsionaalne ja vajalik ning olema lubatud ainult raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks ja uurimiseks.

Seetõttu soovis Hispaania kohus teada, milline peab olema kriminaalmenetluse esemeks olevate kuritegude raskus, et oleks põhjendatud selliste meetmete rakendamine, mis riivavad põhiõiguste hartas ette nähtud õigust eraelu puutumatusel ja isikuandmete kaitsele, eeskätt seoses säilitatud sideandmete kasutamisega. Hispaania seaduse kohaselt lähtutakse sellisel juhul kuriteo raskuse määramisel kuriteo eest ettenähtud karistuse määrast, milleks on kolmeaastane vanglakaristuse määramine.

Eesti esitas kohtule seisukoha, et liikmesriikide pädevuses on määrata konkreetsed normid, millal võib säilitatud sideandmeid kasutada. Kuna liikmesriikidel on lai otsustuspädevus, siis on liidu õigusega kooskõlas ka Hispaania seaduses sätestatud kolmeaastane vanglakaristuse määr, et põhjendada isikuandmete kasutamist.

Kohtujurist märkis, et põhikohtuasi puudutab tegelikult väga konkreetset olukorda ja piiratud isikute hulka. Järelikult tuleb seda kohtuasja eristada Tele2 ja Watsoni kohtuasjadest, mis rääkisid üldisest regulatsioonist. Kohtujuristi arvates on küll põhikohtuasjas tegemist riivega harta artiklite 7 ja 8 mõistes, kuid tegemist ei ole raske riivega, nagu oli tegemist Tele2 ja Watsoni kohtuasjas. **Kuna riive ei ole raske, siis ei pea kohtujuristi hinnangul riivet õigustama ainult raskete kuritegude uurimisega. Järelikult saab praegu riivet õigustata mis tahes kriminaalkuritegude uurimisega.**

Teisele küsimusele vastas kohtujurist vaid juhuks, kui kohus peaks leidma, et riive on õigustatud vaid raskete kuritegude uurimiseks. Kohtujurist leidis selle kohta sarnaselt Eesti seisukohale, et „raske kuritegu“ ei ole liidu õiguse autonoomne mõiste. Kohtujurist meenutas, et karistusõiguse ja kriminaalmenetluse normid kuuluvad liikmesriikide pädevusse. Siiski

¹ Euroopa Kohu 21. detsembri 2016 otsus liidetud kohtuasjades C-203/15 ja C-698/15 Tele2 Rootsi ja Watson, kättesaadav [siit](#).

tuleb seda mõistet sisustada kooskõlas liidu õigusest tulenevate kohustustega, eriti hartaga tagatud põhiõigustega, ning see allub Euroopa Kohtu kontrollile.

Juhul kui kohus peaks leidma, et tegemist on liidu õiguse autonoomse mõistega, siis tuleb kohtujuristi arvates selle mõiste sisustamisel lähtuda kriteeriumide paljususest. See tähendab, et raskust ei mõõdeta mitte ainult ettenähtud karistusest lähtudes, vaid arvesse saab võtta ka muid objektiivseid hindamiskriteeriume nagu kuriteo iseloom ning kahjustavate avalike ja erahuvide iseloom. **Juhul aga, kui ainsaks kriteeriumiks peaks olema kuriteo raskus, siis ei ole kohtujuristi hinnangul võimalik liidu tasandil määratleda ühte miinimum karistusmäära, millele kuritegu peab vastama.**

Kohtujuristi ettepanek on kättesaadav [siit](#).

Euroopa Kohus ei ole otsuse tegemisel seotud kohtujuristi ettepanekuga.

C-426/16: Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen (eelotsus – usuvabadus, loomade rituaalne tapmine)

Euroopa Kohtu otsus, 29. mail 2018

Usklikud moslemid loevad oma religioosseks kohustuseks tappa (või lasta tappa) loom iga-aastase islami ohverduspüha esimesel päeval. Looma ei tohi enne tapmist uimastada. Flandria piirkonnas toimus suurema usupüha ajal loomade uimastamata tapmine ajutistel tapaplatsidel, kuna alalise tegevusloa alusel tegutsevatel tapamajadel puudus suure nõudluse rahuldamiseks piisav võimsus. 2015. aastal keeldus Flandria loomakaitseminister, tuginedes EL määrusele (EÜ) 1099/2009, ajutiseks tapaplatsiks loa andmisest. Seepeale pöördusid mitmed islamistlikud organisatsioonid kohtusse nõudega väljastada asjaomane luba.

Belgia kohus leidis, et määruses (EÜ) 1099/2009 kehtestatud nõue, mille kohaselt võib uimastamata loomi tappa vaid tapamajas, võib olla kehtetu tulenevalt harta artiklist 10, milles on kehtestatud õigus usuvabadusele.

Euroopa Kohus märkis, et määruse kohaselt on riituslik tapmine eelneva uimastuseta liidus lubatud, tingimusel, et niisugune tapmine toimub tapamajas. Järelikult ei ole kehtestatud mingit keeldu liidus riitusliku tapmisega tegeleda, vaid määrusega on hoopis konkretiseeritud liidu seadusandja võetud positiivset kohustust lubada loomi eelneva uimastamiseta tappa, et tagada eelkõige praktiseerivate moslemite usuvabaduse tegelik austamine ohverduspühal. **Selline tehniline reguleerimine aga iseenesest ei piira praktiseerivate moslemite õigust usuvabadusele.** Nimelt kehtib riitusliku tapmise suhtes nõue järgida samu tehnilisi tingimusi nagu need, mis üldjuhul kehtivad mis tahes loomade tapmise suhtes liidu piires, sõltumata kasutatud meetodist.

Lisaks meenutas kohus, et need tehnilised tingimused on kehtestatud loomade heaolu kaitseks nende surmamisel ja kõikide loomset päritolu liha tarbijate tervise kaitseks.

Kuigi suurema usupüha ajal võis Flandria piirkonnas puududa tapamajadel suure nõudluse rahuldamiseks piisav võimsus, siis ei sea see asjaolu kohtu hinnangul kahtluse alla järeldust,

et määruse nõue on kooskõlas harta artikliga 10. Nimelt tuleb liidu õigusakti kehtivust analüüsida akti vastuvõtmise ajal olemas olnud faktiliste ja õiguslike asjaolude alusel ja seadusandja hinnangut saab kritiseerida üksnes siis, kui see näib olevat ilmselgelt ekslik. **Järelikult ei saa õigusakti kehtivust sõltuda konkreetse juhtumi eralistest asjaoludest**, mis juhtusid Flandria piirkonnas. Hinnangu andmisel tuleb arvesse võtta kõikide liikmesriikide olukorda.

Kokkuvõttes leidis kohus sarnaselt Eesti seisukohale, et määruse (EÜ) nr 1099/2009 artikli 4 lõike 4 analüüsimisel ei ilmnenud ühtegi asjaolu, mis võiks harta artikli 10 seisukohast mõjutada selle sätte kehtivust.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

Olulisemad EL Kohtu lahendid:

C-82/16: K.A. jt (eelotsus – sisenemise keeld, EL kodaniku sugulased)

Euroopa Kohtu otsus, 8. mail 2018

Põhikohtuasjade kaebajad on seitse täiseaealist kolmanda riigi kodanikku, kes on Belgia kodanike sugulased ja elavad Belgias. Kõigi kaebajate suhtes tehti tagasisaatmisotsus koos otsusega keelata neil Belgiasse siseneda. Kaebajad esitasid seejärel sugulus- ja sõltuvussuhte alusel elamisloa taotlused, mida Belgia võimud keeldusid üle vaatamast, kuna kaebajate suhtes oli kehtestatud sisenemise keeld. Belgia õiguse järgi ei saa sisenemise keeldu tühistada või peatada, kui sellekohane taotlus ei tule väljastpoolt Belgiat. Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsis seega, kas Belgia õigus on kooskõlas ELTL artikliga 20, mis näeb ette EL kodanike õiguse vabalt liikuda ja elada liidu territooriumil ning direktiiviga 2008/115/EÜ, mis käsitleb tagasisaatmisotsuseid.

Euroopa Kohus leidis, et kui kolmanda riigi kodanik esitab pädevale asutusele elamisloataotluse perekonna taasühinemiseks liidu kodanikuga, ei või asutus taotluse menetlusse võtmisest keelduda ainuüksi põhjendusel, et kolmanda riigi kodaniku suhtes kehtib riiki sisenemise keeld. Vastupidi, asutuse kohustus on taotlus läbi vaadata ja hinnata, kas kolmanda riigi kodaniku ja liidu kodaniku vahel on selline sõltuvussuhe, mille tõttu tuleb kolmanda riigi kodanikule elamisõigus anda. Muidu sunnitakse liidu kodanikku koos temaga sõltuvussuhtes oleva mitte liidu kodanikuga liidu territooriumilt lahkuma ja jäetakse ta seega ilma reaalsest võimalusest kasutada põhilisi õigusi, mille tema EL kodaniku staatus talle annab. Sellises olukorras peab asjaomane liikmesriik kolmanda riigi kodaniku suhtes kehtiva tagasisaatmisotsuse ja territooriumile sisenemise keelu tühistama või vähemalt peatama.

Teiseks analüüsis kohus, millised asjaolud võivad olla sõltuvussuhte aluseks, mis võib viia tuletatud elamisõiguse andmiseni. Erinevalt alaealistest on täisealine isik üldjuhul võimeline elama iseseisvalt ilma oma pereliikmeteta. **Seega samasse perekonda kuuluva kahe täiskasvanu vahel sellise sõltuvussuhte esinemine, mis võib tekitada ELTL artiklil 20 põhineva tuletatud elamisõiguse, on mõeldav üksnes erandjuhtudel, kui kõiki tähtsust omavaid**

asjaolusid arvestades ei või asjaomast isikut mingil juhul lahutada tema pereliikmest, kellest ta sõltub. Kui liidu kodanik on alaealine, tuleb sellise sõltuvussuhte olemasolu hindamisel võtta arvesse eelkõige lapse vanust, tema füüsilist ja emotsionaalset arengut, lapse emotsionaalse suhte tugevust kummagi vanemaga ning kolmanda riigi kodanikust vanemast lahutamise tõttu lapse heaolule tekkida võivat ohtu. Nimetatud kodanikuga perekondliku sideme olemasolu – olgu see siis bioloogiline või õiguslik – ei ole piisav ja viimasega koos elamine ei ole sellise sõltuvussuhte tuvastamiseks vajalik.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-147/16: Karel de Grote (eelotsus – tarbijakaitse, haridusasutus)

Euroopa Kohtu otsus, 17. mail 2018

S. Kuijpers oli Karel de Grote (KdG) üliõpilane, kes pidi maksma õppemaksu ja tasu õppereisi eest. Kuna tal ei olnud võimalik seda raha korraga maksta, sõlmis ta KdG-ga lepingu, kus lepiti kokku, et summa makstakse tagasi osade kaupa. Leping sisaldas ka sätet selle kohta, kui S. Kuijpers summat õigel ajal tagasi ei maksa, siis peab ta tasuma viivist ja kahjuhüvitist. S. Kuijpers õigeks ajaks summasid ära ei tasunud ja KdG esitas ta vastu hagi. S. Kuijpers kohtuistungile kohale ei ilmunud. Eelotsusetaotluse esitanud Belgia kohus esitas Euroopa Kohtule küsimused direktiivi 93/13/EMÜ (ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes) kohaldamise ja tõlgendamise kohta.

Esiteks soovis Belgia kohus teada, kas liikmesriigi kohus, kui ta teeb tagaseljaotsuse ja võib riigisiseste menetlusnormide kohaselt omal algatusel kontrollida lepingutingimuse ja liikmesriigi avaliku korda käsitlevate õigusnormide vastuolu, kas ta võib või isegi peab omal algatusel kontrollima, kas leping kuulub direktiivi kohaldamisalasse.

Euroopa Kohus viitas väljakujunenud kohtupraktikale, kust tuleneb, et tarbija on suhetes müüja või teenuseosutajaga nõrgemal positsioonil ning seda arvestades ei ole ebaõiglaste lepingutingimused tarbijale siduvad. Kohus rõhutas, et seda silmas pidades on **liikmesriigi kohtud kohustatud direktiivi alusel omal algatusel hindama lepinguliste tingimuste võimalikku ebaõiglast olemust** ja sel moel tasandama tarbija ja müüja või teenuseosutaja vahelist ebavõrdsust. Seega **tuleb liikmesriigi kohtul ka kontrollida, kas taoline leping kuulub direktiivi kohaldamisalasse.**

Teiseks soovis Belgia kohus teada, kas haridusasutust nagu põhikohtuasjas, mis on lepingu alusel võimaldanud ühele oma üliõpilasele viimase poolt õppemaksu ja õppereisi tasuna võlgnetavate summade tasumiseks maksesoodustusi, tuleb selle lepinguga seoses käsitada „müüja või teenuseosutajana“ direktiivi tähenduses, nii et nimetatud leping kuulub selle direktiivi kohaldamisalasse.

Kohus märkis, et liidu seadusandja kavatsus oli anda mõistele „müüja või teenuseosutaja“ lai tähendus, seega ei välista see üldhuviteenust osutavaid üksusi ega avalik-õiguslikke juriidilisi isikuid. **Mõiste „müüja või teenuste osutaja“ direktiivi tähenduses on funktsionaalne mõiste, mis hõlmab selle hindamist, kas lepinguline suhe on sõlmitud tegevuse raames, mida isik teostab majandus- või kutsetegevuses.** Kohtu hinnangul ei puuduta põhikohtuasi otseselt KdG haridusfunktsiooni. Kõne all on selle asutuse poolt lisaks hariduse pakkumisele pakutav

täiendav tegevus, mis seisneb üliõpilase poolt võlgnetavate summade intressivaba tagasimaksmise võimaluse pakkumises lepingu alusel. Selline tegevus kuulub olemuselt olemasoleva võla maksesoodustuste pakkumise hulka ja kujutab endast sisuliselt krediidilepingut.

Seega asus kohus seisukohale, kuna KdG osutab lepingu alusel lisaks haridustegevusele täiendavat teenust, siis tegutseb ta „müüja või teenuse osutajana“ direktiivi tähenduses ja seega kuulub lepingu direktiivi kohaldamisalasse, kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu asjaolude kontrollimise käigus ei ilmne teisiti.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-647/16: Hassan (eelotsus – vastutus rahvusvahelisekaitse taotluse läbivaatamise eest)

Euroopa Kohtu otsus, 31. mail 2018

Prantsusmaa õhu- ja piiripolitsei pidas Iraagi kodaniku Adil Hassani Calais' sadamas kontrollimiseks kinni. Ametnikud leidsid, et Hassan oli esitanud taotluse rahvusvahelise kaitse saamiseks Saksamaal, kuid ei olnud teinud sama Prantsusmaal. Veel samal päeval esitas prefekt Saksa ametivõimudele Hassani tagasivõtmispalve ja otsustas ta Saksamaale üle anda, pidades teda samal ajal halduskorras ka kinni. Hassan vaidlustas kohtus prefekti tehtud otsuse tema kinnipidamiseks ja Saksamaale üleandmiseks. Eelotsuse esitanud Prantsusmaa kohus soovis teada, kas prefekti tehtud otsus Hassani üleandmise kohta on kooskõlas Dublini määruses (EL) nr 604/2013 sätestatuga (millega kehtestatakse vajalikud kriteeriumid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest).

Euroopa Kohus leidis, et Dublini määrusest tuleneb, et **üleandmisotsuse saab asjaomasele isikule teatavaks teha alles siis, kui tagasivõtmispalvele on vastatud jaatavalt. Lisaks siis, kui tähtaeg, mille jooksul peab palve saajaks olev liikmesriik asjaomasele palvele vastama, on möödunud**, kuna vastuse mitteandmine loetakse Dublini määruse kohaselt niisuguse palve rahuldamiseks. Kohus selgitas, et selline tõlgendus on vajalik ka selleks, et suurendada isiku õiguste kaitset. Näiteks tagades, et kui vastuvõtmise või tagasivõtmise menetluses osalevad liikmesriigid on üleandmises põhimõtteliselt kokku leppinud, siis tehakse isikule teatavaks kõik selle otsuse aluseks olevad põhjendused, nii et tal on vajaduse korral võimalik see otsus pädevas kohtus vaidlustada ja nõuda selle täitmise peatamist.

Lisaks rõhutas kohus, et palve saajaks olevalt liikmesriigilt saadud andmed on eriti tähtsad, kui vastuvõtmise menetluse lõpus tehtava üleandmisotsuse peale esitatakse kaebus või läbivaatamise taotlus, kuna palve saajaks olev liikmesriik peab põhjalikult kontrollima, kas ta on Dublini määruses kehtestatud kriteeriume arvestades vastutav, ja võtma arvesse ka teavet, millest palve esitajaks olev liikmesriik ei pruugi teadlik olla. Samuti võib palve saajaks olev liikmesriik isegi andmete kokkulangevuse teate korral pidada vajalikuks vastata taotlusele eitavalt, kui ta leiab muu hulgas, et tema kohustused on Dublini määruse kohaselt ära langenud.

Kokkuvõttes leidis kohus, et **tõhusa menetluse ja isikute õiguskaitse seisukohalt on määrusega vastuolus see, kui üleandmisotsus tehakse isikule teatavaks enne, kui palve saajaks olev liikmesriik on andnud esitatud palvele oma sõnaselge või vaikiva nõusoleku.**

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-537/17: Wegener (eelotsus – hüvitis lennu pikaajalise hilinemise eest)

Euroopa Kohtu otsus, 31. mail 2018

Eelotsusetaotlusega soovis kohus teada, kas tegemist on lennuga määruse nr 261/2004 tähenduses, kui lennuettevõtja teostatud vedu sisaldab plaanipäraseid vahepeatusi koos lennuki vahetusega väljaspool ELi territooriumi. Tegemist on vaidlusega, kus hageja sõlmis kostjaga ühest broneeringust koosneva lennuveolepingu, mis võimaldas tal reisida Berliinist Agadiri ja millega oli ette nähtud vahemaandumine Casablancas koos lennuki vahetusega. Berliini lennule minnes registreeriti ta kogu lennule, kuid Casablancasse suunduv lend väljus hilinemisega, mistõttu Agadiri suunduvale lennule teda ei lubatud põhjusel, et tema istekoht oli antud teisele reisijale. Hageja registreeriti lõpuks teise lennuki pardale ning ta saabus Agadiri ettenähtust nelja tunni pikkuse hilinemisega, mistõttu nõudis ta hilinemise eest hüvitist, mida kostja keeldus maksmast.

Kohus rõhutas, et määrust kohaldatakse reisija suhtes, kelle lend **algab liikmesriigi territooriumil asuvalt lennujaamast**. Ta lisas, et antud juhul on tegemist küsimusega, kas määrus kohaldub ka juhul, kui ühe broneeringu all olev lend ühendab kahte lendu, millest esimene väljub liikmesriigi territooriumilt aga teine mitte. Varasemale kohtupraktikale viidates märkis kohus, et pöördumatu ajakaotus, mis kujutab endast ebamugavust, leiab aset alles reisija saabumisel lõppsihtkohta. Mõistena „lõppsihtkoht“ tuleb käsitleda ümberistumisega lennu korral viimase lennu sihtkohta sõltumata, kas tegu on EL liikmesriigi või kolmanda riigi territooriumiga.

Seetõttu leidis kohus, et määrusega on hõlmatud ka ühe broneeringu alusel tehtud ümberistumisega lend ja kuna taoline lend on määruse mõistes üks lend, siis ei oma tähtsust asjaolu, et ümberistumine toimus kolmanda riigi territooriumil.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-335/17: Valcheva (eelotsus – suhtlusõigus vanavanematega)

Euroopa Kohtu otsus, 31. mail 2018

Bulgaarias elaval N. Valcheval ei ole võimalik oma Kreekas elava tütrepojaga täisväärtuslikult suhelda ja ta on palunud abi nii Kreeka kui ka Bulgaaria kohtutelt, et nad määraks kindlaks tema ja tema alaealise tütrepoja suhtlemise korra. Kohus on andnud tütrepoja hooldusõiguse lapse isale ning määranud kindlaks lapse suhtlemise korra emaga.

Eelotsusetaotluse esitanud Bulgaaria kohus soovis teada, kas lapse ja vanavanemate suhtlusõigus on hõlmatud määrusega nr 2201/2003 (kohtualluvuse kohta kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega). See on vajalik, et teha kindlaks, kas pädev kohus sellise suhtlusõigust puudutava taotluse lahendamiseks, nagu N. Valcheva esitatud taotlus, tuleb määrata selle määruse alusel või rahvusvahelise eraõiguse normide alusel. Esimesel juhul on pädevad liikmesriigi kohtud, kus on lapse alaline elukoht hagi esitamise ajal. Põhikohtuasjas seega Kreeka kohtud. Teisel juhul peavad liikmesriigi kohtud, põhikohtuasjas Bulgaaria kohtud, tegema oma pädevuse kindlaks, arvestades rahvusvahelise eraõiguse norme.

Euroopa Kohus selgitas, et määruses ei ole täpsustatud, kas see hõlmab ka vanavanemate suhtlusõigust. Kohus tõlgendas määrust võttes arvesse selle sõnastust, ülesehitust, eesmärke ning määrust ettevalmistavaid materjale. Sellest tulenes, et suhtlusõigus on määruses laialt määratletud ning isikute ringile, kellel võib olla suhtlusõigus, ei ole seatud piire. Määrusega ei ole sõnaselgelt välistatud, et vanavanemate taotletud suhtlusõigus lapselastega kuulub määruse kohaldamisalasse. Määrust ettevalmistavas töödokumendis oli samuti viidatud lastega seotud isiklike suhete Euroopa konventsiooni eelnõule, milles on tunnustatud laste õigust olla isiklikes suhetes mitte ainult enda vanematega, vaid samuti nendega peresidemeid omavate teiste isikutega nagu nende vanavanemad. Seega **tegi liidu seadusandja valiku, mille järgi ei tohi ükski säte piirata nende isikute arvu, kellel võib olla vanemlik vastutus või kellele võib anda suhtlusõiguse.**

Kohus asus seisukohale, **et järelikult kuulub vanavanemate taotlus, et neile antaks suhtlusõigus oma lapselastega, määruse kohaldamisalasse.** Lisaks selgitas kohus, et kui suhtlusõiguse puhul ei peetaks silmas kõiki neid isikuid, on selle õigusega seotud küsimusi võimalik otsustada samuti teiste kohtute poolt, kes leiavad, et neil on rahvusvahelise eraõiguse alusel pädevus. On oht, et tehakse omavahel vastuolus või lausa lahknevaid otsuseid, kuna lapse lähedasele antud suhtlusõigus võib kahjustada vanemliku vastutuse kandja suhtlusõigust. **Järelikult on lapse parimates huvides ja selleks, et vältida vastuolus olevate meetmete võtmist, oluline, et suhtlusõiguse kohta teeks otsuse sama kohus ehk lapse alalise elukoha kohus.**

Kokkuvõttes leidis kohus, et määruses kasutatud mõiste „suhtlusõigus“ hõlmab vanavanemate õigust suhelda oma lapselastega.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

Tegemist on mitteametliku kokkuvõttega EL õiguse büroo valitud kohtulahenditest. EL Kohtu otsuste ja kohtujuristi ettepanekute terviktekstidega saab tutvuda EL Kohtu koduleheküljel või EUR-Lex andmebaasis (viited lisatud).